

ÄRENDE Beaktandet av språklagen vid kommunikation på myndighetens webbsida

KLAGOMÅLET

Klagandena har i sitt klagomål till justitiekanslern 9.6.2015 kritiserat bland annat bristerna i Energimyndighetens svenskspråkiga information på dess webbsidor angående inmatnings-taxasystemen för förnyelsebar energi. Enligt klagomålet publicerade Energimyndigheten 1.6.2015, dvs. efter att statsminister Juha Sipiläs regeringsprogram publicerades, ett pressmeddelande ("Energiaviraston tulkinta kaavan lainvoimaisuudesta kiintiöpäätöstä haettaessa") enbart på finska om hanteringen av kvotbeslut. I pressmeddelandet beskrev Energimyndigheten sin tolkning om kraven som ställs i samband med ansökan om stöd bland annat med avseende på bygglov och planläggning.

Jag har med anledning av klagomålet redan gett ett svar till klagandena 26.11.2015 (OKV/5/21/2015). Till den del klagomålet emellertid gäller den ovan nämnda språkfrågan öppnades 1.12.2015 förevarande nya diarienummer vid justitiekanslersämbetet.

UTREDNINGEN

Av den inhämtade utredningen framgår att Energimyndighetens pressmeddelande 1.6.2015 gällde bygglovs laga kraft vid ansökan om kvot i enlighet med 17 a § 2 mom. i lagen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor (1396/2010, produktionsstödslagen). Energi-myndigheten har i enlighet med nämnda bestämmelses ordalydelse och syfte tillämpat bestämmelsen på ett konsekvent sätt sedan den trädde i kraft 30.6.2014.

Av utredningen framgår att efter att regeringsprogrammet publicerades fick Energimyndigheten flera förfrågningar och informationsbegäran om ärendet. På grund av detta samt allmän-intresset publicerade Energimyndigheten på sin webbplats det nämnda pressmeddelande.

JUSTITIEKANSLERSÄMBETET

Energimyndigheten konstaterar i utredningen att syftet med pressmeddelandet var att skapa klarhet i den otydlighet som gällde bygglovs laga kraft efter att regeringsprogrammet publicerades. Pressmeddelandet handlade inte i något skede om ändrade tolkningar, utan om anvisning från en myndighet. Energimyndighetens avsikt med pressmeddelandet var därtill att understryka att även villkorliga bygglov som vunnit laga kraft enligt det förfarande som tillämpats sedan lagen trädde i kraft, uppfyller kriteriet för laga kraft som fastställs i produktionsstödslagen.

Sedan lagen trätt i kraft har Energimyndigheten inom ramen för den normala rådgivningen vid ansökan om kvotbeslut lämnat denna information till alla som bett om det. Innan regeringsprogrammet publicerades fick Energimyndigheten endast sporadiskt frågor om ärendet. Då hade myndigheten inte alls den uppfattningen att frågan skulle vara problematisk och kräva mer omfattande information. Först efter att regeringsprogrammet publicerades fick frågan om bygglovs laga kraft större proportioner och Energimyndigheten ansåg det vara påkallat att publicera pressmeddelandet i fråga.

Energimyndigheten konstaterar att när det gäller ett ärende som med säkerhet endast berör personer som registrerat sig i myndighetens elektroniska kundsystem (SATU-systemet) kan information via detta system anses vara en effektiv metod. För att pressmeddelandet 1.6.2015 innehöll också nyttig information för vindkraftsprojekterare som inte är registrerade i systemet, ansåg myndigheten att pressmeddelandet även skulle läggas ut på myndighetens webbplats.

Energimyndigheten anser att eftersom det inte var fråga om ny information om förfaringsätt utan rådgivning från en myndighet till elproducenterna, var det möjligt att publicera pressmeddelandet enbart på finska.

Energimyndigheten konstaterar vidare att den med anledning av det stora antalet förfrågningar och informationsbegäran gav ut pressmeddelandet enbart på finska och att den hade för avsikt att senare lägga ut en version på svenska på sin webbplats. Avsikten med publiceringen av pressmeddelandet var att så snabbt och smidigt som möjligt förmedla myndighetens råd till allmänheten utan att information på två språk skulle ha orsakat onödig fördröjning eller hinder för informationen. När ansökningarna om fastställande av kvot ledde till att ärendena hopade sig vid Energimyndigheten, publicerade Energimyndigheten aldrig någon svensk version av pressmeddelandet. På grund av nämnda omständigheter publicerades av pressmeddelandet inte heller en förkortad svensk version enligt 32 § 3 mom. i språklagen.

Vad beträffar publiceringen av det aktuella pressmeddelandet enbart på finska ber Energimyndigheten ta i beaktande att klagandena inte i något skede kontaktade Energimyndigheten för att fråga efter eller begära att få pressmeddelandet på svenska. I stället lämnade klagandena direkt ett klagomål till justitiekanslersämbetet 9.6.2015. Energimyndigheten poängterar att om klagandena hade kontaktat myndigheten skulle den ha haft möjlighet att notera bristen, rätta missförhållandet och ge ut pressmeddelandet på svenska. Energimyndigheten gavs inte denna möjlighet att korrigera situationen.

Energimyndigheten anser i utredningen att det skulle ha varit lämpligt att ge ut pressmeddelandet samtidigt på finska och svenska, åtminstone i en version enligt 32 § 3 mom. i språklagen. Energimyndigheten förbinder sig att framöver se till att även andra motsvarande texter enligt nämnda bestämmelse översätts och ges ut på svenska.

En kopia av utredningen sänds till klagandena för kännedom.

JUSTITIEKANSLERSÄMBETET

AVGÖRANDE

Om relevanta bestämmelser

Energimyndigheten sköter de uppgifter som föreskrivits för myndigheten bland annat i produktionsstödslagen.

Enligt 20 § 2 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska en myndighet informera om sin verksamhet och sina tjänster samt om de rättigheter och skyldigheter som enskilda människor och sammanslutningar har i ärenden som anknyter till dess verksamhetsområde.

Enligt 23 § 2 mom. i språklagen ska en tvåspråkig myndighet betjäna allmänheten på finska och svenska. Myndigheten ska både i sin service och i annan verksamhet utåt visa att den använder båda språken.

Enligt 32 § 1 mom. i språklagen ska information som statliga och kommunala myndigheter riktar till allmänheten ges på finska och svenska i tvåspråkiga kommuner. Det behöriga ministeriet ska se till att information som är väsentlig för individens liv, hälsa och säkerhet samt för egendom och miljön ges på båda nationalspråken i hela landet. Enligt 2 mom. i nämnda paragraf ska en tvåspråkig myndighets meddelanden, kungörelser och anslag samt annan information till allmänheten finnas på finska och svenska. Att utredningar, beslut eller andra liknande texter som en myndighet utarbetat publiceras innebär enligt 3 mom. i nämnda paragraf inte att de behöver översättas som sådana. Myndigheten ska dock se till att både den finskspråkiga och den svenskspråkiga befolkningens behov av information tillgodoses.

Att utredningar, beslut eller andra jämförbara texter publiceras medför enligt nämnda 3 mom., utan hinder av 1 och 2 mom., inte att detta behöver ske i samma form eller omfattning på både finska och svenska, om inte något annat följer av sakens natur. Myndigheten kan således uppfylla sin skyldighet enligt 1 och 2 mom. även då informationen på det andra nationalspråket sker antingen i en annan form, t.ex. i en annorlunda broschyr, eller i mindre utsträckning, t.ex. genom en förkortad version av informationen på det andra språket. (RP 92/2002 rd, s. 98)

Avsikten är att göra det möjligt för myndigheterna att snabbt och smidigt publicera offentliga handlingar utan att kravet på information på två språk ska medföra oskäligt dröjsmål eller bli ett hinder för information. Genom bestämmelsen försöker man också beakta den allt snabbare informationsgången som ny teknik gör möjlig. T.ex. när information läggs ut på internet måste myndigheterna beakta båda språkgruppernas informationsbehov. Således ska grundläggande information om myndigheten, kontaktuppgifter samt information som behövs för att anhängiggöra ett ärende och motsvarande upplysningar finnas på finska och svenska. På internet måste det också finnas upplysningar om var medborgarna kan få ytterligare information på sitt eget språk. Enbart det att t.ex. forskningsresultat, utredningar eller annan information läggs ut på nätet innebär inte att materialet nödvändigtvis måste översättas. Bestämmelsen begränsar dock inte myndighetens skyldighet att informera och upplysa allmänheten på båda nationalspråken. (RP 92/2002 rd, s. 99)

Enligt 35 § 1 mom. i språklagen ska det allmänna i enlighet med grundlagen tillgodose landets finskspråkiga och svenskspråkiga befolknings samhälleliga behov enligt lika grunder, och enligt 3 mom. ska myndigheterna i sin verksamhet främja användningen av båda nationalspråken. Enligt 36 § 1 mom. i samma lag ska varje myndighet inom sitt verksamhetsområde övervaka att denna lag följs.

JUSTITIEKANSLERSÄMBETET

Bedömning

Jag har med anledning av klagomålet bedömt Energimyndighetens förfarande vad beträffar tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna till den del fråga är om pressmeddelandet som publicerades 1.6.2015 på Energimyndighetens webbsidor och vars rubrik var: ”Energiaviraston tulkinta kaavan lainvoimaisuudesta kiintiöpäätöstä haettaessa”.

I pressmeddelandet utreddes omständigheter med anknytning till upprättandet och handläggningen av ansökningar om kvotbeslut i enlighet med produktionsstödslagen.

Energimyndigheten har konstaterat att den tillämpat 17a § i produktionsstödslagen, som gäller bygglovs laga kraft vid ansökan om kvot, sedan den trädde i kraft 30.6.2014. Efter att statsminister Juha Sipiläs regeringsprogram publicerades fick Energimyndigheten enligt utredningen ett stort antal förfrågningar och informationsbegäran, varför man beslöt att publicera det aktuella pressmeddelandet på myndighetens webbsidor.

I detta sammanhang kan noteras att Energimyndigheten har hänvisat till det strategiska programmet för statsminister Juha Sipiläs regering 29.5.2015 (bilaga 6): ”Den vindkraftskvot för vilken inmatningspris betalas begränsas. De vindkraftverk som redan nu hör till tariffsystemet med inmatningspris och som ansökt om kvotbeslut får höra till tariffsystemet med inmatningspris. Regeringen lämnar så snart som möjligt en proposition om begränsning av kvoten (från 2500 MVA till ca 2000 MVA).” Regeringsprogrammet lämnades 29.5.2015 till riksdagen i form av ett meddelande.

Enligt utredningen har Energimyndigheten efter att regeringsprogrammet publicerades haft ett informationsmässigt intresse att ge ut information även beträffande sådana aktörer inom vindkraftsbranschen som inte är registrerade i Energimyndighetens SATU-system. Det har varit nödvändigt att publicera pressmeddelandet efter det att Energimyndigheten insett att anteckningen i regeringsprogrammet har skapat ett behov att ge ut information, och avsikten med publiceringen av meddelandet har varit att så snabbt och smidigt som möjligt förmedla myndighetens råd till allmänheten utan att information på två språk skulle ha orsakat onödig fördröjning eller hinder för informationen.

Det aktuella pressmeddelandets informationsvärde har enligt min uppfattning varit sådant att det borde ha publicerats på Energimyndighetens webbsidor förutom på finska även på det andra nationalspråket. Energimyndigheten har på basis av utredningen även själv ansett att informationsbehovet på bägge nationalspråken varit uppenbart. Energimyndigheten har i sin utredning konstaterat att dess avsikt var att, visserligen senare, publicera på sina webbsidor även en svenskspråkig version av pressmeddelandet. Något svenskspråkigt pressmeddelande publicerades dock inte, uppenbarligen för att Energimyndighetens personalresurser kanaliserades till handläggningen av ansökningar om fastställande av kvot.

Man kan på goda grunder anse att det har funnits ett behov att publicera pressmeddelandet snabbt. Det kan emellertid inte anses motiverat att inte ens en kort svenskspråkig version har getts ut i samband med att det finskspråkiga pressmeddelandet har publicerats. Den svenskspråkiga befolkningens behov till information har i ärendet således inte i tillräcklig mån tillgodosetts på det sätt som bestäms i språklagen.

Min tolkning är att språklagen i detta fall inte skulle ha förutsatt att ett svenskspråkigt pressmeddelande borde ha publicerats med exakt samma innehåll som det finskspråkiga. Man kunde ha sammanställt en förkortad version, där skulle ha uppgetts de personer vilka man vid behov skulle ha kunnat vända sig till för att få tilläggsinformation.

I ljuset av bestämmelserna i språklagen anser jag att ståndpunkten som Energimyndigheten har i sin utredning intagit – att klagandena själva borde ha varit aktiva och kontaktat Energimyndigheten ifall de ansett att den svenskspråkiga informationen varit bristfällig, så att Energimyndigheten skulle ha kunnat beakta detta och korrigera sitt förfarande så att det skulle ha överensstämt med språklagen – inte är motiverad. Jag poängterar att den svenskspråkiga befolkningen inte ska behöva kräva dess språkliga rättigheter enligt grundlagen och språklagen tillgodoses, utan en myndighets skyldighet är att självmant och i positiv anda iaktta bestämmelserna i lag. Enligt beslutet som fattats vid statsrådets allmänna sammanträde 30.12.2015 är de i Nationalspråkstrategin (principbeslut av statsrådet 2012) gjorda linjedragningarna gällande även under den pågående regeringsperioden. I strategins bilaga finns det praktiska verktyg angående hur språklagen ska beaktas vid myndigheternas kommunikation (s. 62–63).

Åtgärder

Jag delger Energimyndigheten de synpunkter som jag ovan anför.

Energimyndigheten hör till arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. Jag sänder en kopia av detta beslut även till ministeriet för kännedom.

Biträdande justitiekansler

Risto Hiekkataipale

Äldre justitiekanslerssekreterare

Minna Pulkkinen

JUSTITIEKANSLERSÄMBETET
